

FÁCÁNKERT

TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJA

jóváhagyva a 32/2004 (VIII. 12.) kt. határozattal

ADOTTSÁGOK

Fácánkert a Mezőföld déli részén fekszik, a megyeszékhelytől 15 km-re. A terület geológiai alapját a folyóvízi törmelékes talajokra felhalmozódott homok, kavics és löszös talajok alkotják. Éghajlata mérsékelten meleg, mérsékelten száraz. A Mezőföldön a homoki tölgyesek uralták a tájat, de kivágásukkal az Alföldéhez hasonló tájkarakter jelent meg, a jelenlegi erdők szinte kivétel nélkül telepítettek. A terület állatvilágára a természetes növénytakaró csökkenése miatt jellemző a faj- és egyedszám csökkenés.

A térségben 5 főút található, nagy jelentősége van a megépített Duna hídnak, mely az Alfölddel való kapcsolatát biztosítja a térségnek. A település közlekedési pozíciója már most is jó, a gyorsforgalmi utak további építésével pedig még kedvezőbbé válik. Érinti a Rétszilas–Szekszárd–Bátaszék–Baja vasúti fővonal, ami a belterületet kettészeli.

A TSZ-ek megalakulásával a szántóföldi művelést a lehető legnagyobb területre terjesztették ki. A mai napig az akkor kialakított egybefüggő táblák jellemzik a tájat. A termőföld közepes minőségű. Nem kedvez a mezőgazdaságnak a csapadékszegény éghajlat, a nagyobb táblák kialakítása érdekében végzett meliorációs programok és a túlzott műtrágya használat pedig rontja a talaj állapotát.

A település területén vizes élőhelyek, Natura 2000 területek találhatóak. Fácánkert szennyezésérzékenység alapján fokozottan érzékeny, valamint nitrátérzékeny területen helyezkednek el. A község területére kiterjed a Tolna-Mözs-Bogyiszló-Fácánkert közös vízművek vízbázisára elrendelt hidrogeológiai védőterület külső zónája.

A lakossági hulladékokat a tolnai hulladéklerakóba szállítják. Közigazgatási területén illegális szemétkerakó és döngkút található. Levegőminősége kedvező.

Fácánkertet 1936-ig Simonmajor és Fácánkert-puszta néven jegyezték. A Festetics kastélyt a Kunffy család vásárolta meg és gazdálkodásba kezdett és a mezőgazdasági terményfeldolgozás, szeszgyártás volt meghatározó gazdasági tevékenység. Ipari növényeket termesztettek és szeszt gyártottak belőle. A kastélyban jelenleg agrokémiai üzem működik. Fácánkerten 1870 és 1960 között a népesség két és félszeresére nőtt, majd csökkenésbe kezdett.

A község épített környezete csak kevésbé tükrözi a hagyományos építési formavilágot. Az épületállomány megújítása az új kor divatja szerint történt. Az építészeti örökségét egy-két lakóépületen kívül a Kunffy kastély jelenti.

A Tolna Megyei Területrendezési Terv Fácánkertet Kajmádpusztá irányában a 63-as számú úttal javasolja összekötni.

A gáz- és vízellátása megoldott. Fácánkert a tolnai szennyvíztelephez csatlakozna majd. Az elektromos energiaellátás kiépült, az üzemkimaradás gyakori. A vezetékes és mobil távközlési rendszerek kiépültek, a kábel televíziós hálózat Fácánkerten a közeljövőben valósul meg.

A lakásellátottság jó, de alacsony az új építésű lakások aránya. A település óvodát és általános iskolát, művelődési házat, könyvtárat is fenntart. A háziorvosi ellátást helyben biztosítják. A lakosság alapellátását biztosító kereskedelmi egységek a községben megtalálhatók. Az alapszintet meghaladó intézményi ellátást többségében Tolnán, illetve Szekszárdon veszik igénybe, többen járnak Paksra dolgozni.

Sióagárd és Fácánkert közös körjegyzőséghez tartozik. A település a Szekszárd-tolnai statisztikai kistérséghez tartozik.

FESZÜLTSÉGEK

Tájhasználati konfliktusok

Felértékelődött az ökológiai folyosók és az ökológiai regenerációra alkalmas területek szerepe. Ilyen folyosó húzódik a patakok völgyében, ahol számos vizes élőhely található. Ezekon a területeken az intenzív mezőgazdasági tevékenység veszélyeztetheti a természeti környezetet.

A települést érinti az Európai Unió Natura 2000 hálózata, amelynek jogi alapját Élőhely-, és Madárvédelmi Irányelvek képezik. Az előírások értelmében a populációk és élőhelyeik védelmét biztosítani kell, a területhasználatokat extenzív irányba kell változtatni, amelyhez a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságának engedélye szükséges.

A településrendezési tervek készítésénél figyelembe kell venni azt, hogy az Országos Területrendezési Terv által meghatározott ökológiai hálózatok övezete beépítésre szánt területté nem minősíthető.

A természetvédelmi oltalomban részesülő területeken az erdők elsődleges rendeltetése védelmi kell legyen, melynek értelmében a körzeti erdőtervek is módosításra kerülnek.

A beépítés konfliktusai

Mostanáig a beépíthetőség feltételeit az általános, országos szabályok szerint határozták meg, mely nem vette/vehette figyelembe a helyi sajátosságokat.

A belvízveszélyes helyzeteket a beépítések tervezésénél célszerű figyelembe venni.

Környezetvédelmi konfliktusok

A Rétszilas–Szekszárd–Bátaszék–Baja vasúti fővonal a település belterületén zajterhelést és balesetveszélyt okoz.

A gyorsforgalmi utak építésével a környező területeken megkutatott ásványi nyersanyagok kitermelését célzó bányászati tevékenység jelentős mértékű terhelést jelenthet a településekre abban az esetben, ha az ezzel összefüggő teherszállítás belterületen keresztül történik.

A nagy méretű szántóterületeken a táblák tagolását jelentő erdősávok hiányoznak, ezért csapadékszegény időszakokban a szélerezó a levegő porszennyezését és a termőréteg pusztulását okozza.

Az illegális hulladéklerakók és döngutak felszámolása térségi érdek.

KORLÁTOK

A táj használatában a termelési és természetvédelmi igények kielégítésének hosszútávú egyensúlyára kell törekedni. Azokon a területeken, ahol termelési érdek előtérbe helyezését a jó termőhelyi adottságok indokolják és különös természetvédelmi érdek azt nem korlátozza, intenzív - korlátozatlan - mezőgazdasági termelés folytatható. Azokon a területeken, ahol a nem különösebben jó termőhely mellett jogos természeti érdekek is megjelennek, csak extenzív - korlátozott - gazdálkodás javasolható. A védelemre javasolt természeti területeken gazdálkodás csak a természetvédelem érdekének alárendelten jelenhet meg. A területhasználatok ilyen értelmű szabályozásával a tájszerkezet eredeti karakterét kell erősíteni.

A területen áthaladó közművezetésektől kötelezően megtartandó védőtávolságok és a számukra biztosítandó közműátvezetési szolgálat korlátozást jelent az érintett ingatlanokra nézve.

A nyilvántartásba vett régészeti lelőhelyeken az építési tevékenységek végzése előtt az illetékes Megyei Múzeumot értesíteni kell. Előfordulhat az is, hogy régészeti munkálatokat rendelnek el, melynek okán az építési tevékenység késleltethető.

A nyilvántartott régészeti lelőhelyek területén minden az eddigi használatától eltérő hasznosításhoz, építkezéshez, földmunkához a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal szakhatósági hozzájárulása szükséges.

A JÖVŐT BEFOLYÁSOLÓ HATÁSOK ÉS TÖREKVÉSEK

Külső hatások

Az EU csatlakozással a jelentős természeti, vagy táji értékkel és gyenge termőhelyi adottsággal rendelkező területek termelésből való kivonását, vagy az intenzív termelés extenzívre váltását támogatják.

Az ország népesedési viszonyaira jellemző folyamatos fogyás és elöregedés mellett megfigyelhető a lakosság területi átrendeződése, a városi térségek és a nemzetközi közlekedési folyosók irányába történő vándorlása.

Az informatikai rendszereket az infrastruktúra alaphálózat részének kell tekinteni. Középtávon számolni kell az informatikai fejlesztések igényével, a lakossági és oktatási célú felhasználók számának növekedésével. Ez növeli az ingázás nélküli munkalehetőségeket.

Az M6 és az M9 gyorsforgalmi utak megépítésével kiváló közlekedési helyzetbe kerül a település. Az utak csomópontjainál ipari, kereskedelmi, szolgáltató funkciók megtelepedése várható.

A szabadidős tevékenységek iránti igény folyamatosan nő, ezzel párhuzamosan felértékelődnek az épített és a természeti környezet helyi sajátosságai.

A lakóhellyel kapcsolatos elvárások kiegészülnek a szolgáltatások megfelelő színvonalával és az igényes települési környezettel.

Önkormányzati, tulajdonosi szándékok

A település elkötelezte magát a hagyományos épített környezetük védelme mellett, így a jelentős értéket képviselő épületállománya, településszerkezete megőrizhető a jövő generációk számára.

Felmerült a közigazgatási határok módosításának igénye. Az új gyorsforgalmi utak által elvágott területek átcsatolása, valamint a több közigazgatási területre eső természetvédelmi területek helyzetét rendezni célszerű.

Fácánkerten a tömegközlekedés javítása, az utak felújítása, a Kunffy-kastély üresen álló épületeinek hasznosítása, a művelődési ház felújítása, az áramellátás üzembiztonságának javítása, a sportpálya környezetének rendezése a legfontosabb feladat.

A TELEPÜLÉS BELSŐ ADOTTSÁGAI	
ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tiszta levegő ▪ Vannak ökológiai regenerációra alkalmas területek ▪ A Kunffy kastély máig kihasználatlan épületállománya hasznosítható ▪ A településnek van vasúti megállója ▪ Jó a közlekedésföldrajzi pozíciója 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A hófúvások közlekedési problémát okoznak ▪ Területe felszínmozgásra és erózióra érzékeny ▪ A lakónéesség előregedő korstruktúrája ▪ A lakásállomány folyamatosan öregszik ▪ Az úthálózat általános felújításra vár ▪ Az áramellátás nem üzembiztos ▪ A sportpálya környezete rendezésre vár
A TELEPÜLÉST ÉRŐ KÜLSŐ HATÁSOKBÓL EREDŐ	
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> ▪ A vadászturizmus lehetőségei adottak ▪ A környező településekkel való aktív kapcsolattartás ▪ Az alapellátó és az infrastrukturális háttér fejlesztése ▪ Közösségi és szabadidős tevékenységek számára helybiztosítás 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A hagyományos épített környezet eltűnése ▪ Növekvő munkanélküliség ▪ Az alacsonyabb társadalmi státuszú réteg növekedése ▪ A szennyvízközmű hiánya környezeti veszélyforrás

JÖVŐKÉP

Fácánkert hosszútávú célja, hogy

- Lakosainak egészséges, a kor színvonalának megfelelő, a hagyományokat tiszteletben tartó, esztétikus lakókörülményeket nyújtson.
- A fenntartható fejlődés elvének megfelelően a település belső adottságait a lehető legteljesebb mértékben használja ki, és fel tudjon készülni a külső hatásokból eredő veszélyekre.
- Vegye figyelembe az országos és megyei szinten kidolgozott fejlesztési elképzeléseket saját fejlesztési programjai kialakításakor.
- Partneri viszonyban a térség más településeivel együttműködve alakítsa ki fejlesztési terveit, programjait, ezzel is növelve saját esélyeit a pályázati rendszerben folytatott versengésben.
- A település védelemre érdemes épületállománya megőrizhető legyen.
- A természeti és épített környezet fellelhető vagy helyreállítható értékeit az utókor számára átörökítse.

A jövőkép megvalósításához számos célt és programot kell megvalósítani, éppen ezért ezekre alapozva kell Fácánkert vezetésének jövőbeni döntéseit meghoznia.

CÉLOK ÉS PROGRAMOK

A települési környezet minőségének javítása

- El kell készíteni az önkormányzat környezetvédelmi programját.
- Szükséges az állattartási rendelet megalkotása.
- Meg kell oldani a korszerű szennyvízelhelyezést.

A természeti és táji értékek védelme

- Korlátozott mezőgazdasági tevékenység elősegítése az ökológiailag érzékeny területeken.
- A gyepes területek és az egyedi tájértékek védelme.

Az épített örökség védelme

- Helyi védelem alá kell helyezni a település hagyományos építészetének még fellelhető emlékeit.

A megközelíthetőség javítása

- Szorgalmazni kell a tömegközlekedés javítását.
- Meg kell teremteni a 63-as számú útra történő kicsatlakozás feltételeit.

A településközi együttműködések fejlesztése

- Az ellátó-rendszert ésszerűen kell kialakítani és működtetni, figyelembe véve a környező települések kapacitásait és igényeit.
- A pályázati rendszerben a területfejlesztési támogatások minél hatékonyabb megszerzése érdekében térségi szemlélet megjelenítése.
- Közös lépések a térség turisztikai képességének növelése érdekében.

A település népességmegtartó képességének javítása

- A közösségi és rekreációs funkcióknak helybiztosítás.
- Az infrastruktúra hálózat folyamatos fejlesztése.
- A Művelődési Ház felújítása.